สถาบัน THE BEST CENTER
2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร.0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274
www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup
คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1
คู่มือเตรียมสอบ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวข้อสอบมากกว่า 750 ข้อ

ปี69

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

การสอบเพื่อวัดความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง (คะแนนเต็ม 200 คะแนน) โดยวิธีการสอบข้อเขียน ดังนี้

1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ
2) ความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 - 2570) แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3) ความรู้เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลด้านการเกษตร และสถานการณ์เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ทั้งในและต่างประเทศ
4) ความรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ นโยบายและภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแนวทางการดำเนินงานด้านนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต
5) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายและแผน หรือแผนงาน การจัดทำแผนงาน/โครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารแผนงาน/โครงการ การติดตามประเมินผลและการจัดทำงบประมาณ

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร.081-496-9907

LINE: @thebestcenter

299.-

คู่มือสอบนักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....
ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537
ราคา 299 บาท

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุ๊ป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทนี บัวชุม (ติวเตอร์กุ้ง ย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @ thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ราคา 299 -.

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขอน้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➢ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1

➢ความรู้เกี่ยวกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 16

✦แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ นโยบายและภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแนวทางการดำเนินงานด้านนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต 20

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ

✦แนวข้อสอบพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 8. พ.ศ.2553 30

✦แนวข้อสอบพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2562 76

✦แนวข้อสอบพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3. พ.ศ.2562 95

✦แนวข้อสอบพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 124

✦แนวข้อสอบพ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 136

✦แนวข้อสอบพ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561 138

✦แนวข้อสอบพ.ร.บ.วินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ.2561 142

✦แนวข้อสอบพ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 150

✦แนวข้อสอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ.2564 175

✦แนวข้อสอบยุทธศาสตร์ชาติ 197

✦แนวข้อสอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 201

✦แนวข้อสอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) 206

➢ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) 213

➢ความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 226

➢ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 232

➢การวิเคราะห์นโยบายและแผน 234
➢การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 257
➢การจัดทำแผนงาน/ โครงการ 268
➢การบริหารแผนงานและโครงการ 284
➢การวิเคราะห์โครงการ 290
➢การติดตามและประเมินผล 298
➢การจัดทำงบประมาณ 317
✦แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลด้านการเกษตร และสถานการณ์เศรษฐกิจสังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมทั้งในและต่างประเทศ 333
✦แนวข้อสอบวิเคราะห์นโยบายและแผน 337

ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประวัติความเป็นมา History

ย้อนรอยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การเกษตรในประเทศไทยได้มีบันทึกเป็นหลักฐานไว้ในศิลาจารึกในสมัยสุโขทัย (เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 1800) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพ่อขุนรามคำแหง ทรงมีรัฐประศาสโนบายส่งเสริมการเกษตรหลายประการที่สำคัญ คือ การให้ประชาชนมีอิสระในการประกอบอาชีพตามความถนัดและที่ดินที่มีการปลูกสร้างทำประโยชน์ก็จะตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่ผู้ที่ปลูกสร้าง และให้เป็นมรดกตกทอดไปถึงยังลูกหลานในสมัยนั้นมีความอุดมสมบูรณ์มีน้ำสะอาดสำหรับบริโภคตลอดทั้งปี และเพียงพอสำหรับใช้ในการเกษตร

มีการสันนิษฐานว่าพ่อขุนรามคำแหงทรงจัดการชลประทานช่วยเหลือการเพาะปลูก เช่น การขุดเหมืองฝายฝังท่อไขน้ำจากลำธารบนภูเขา มาสู่ตัวเมืองสุโขทัย และทรงสนับสนุนให้มีการปลูกป่าทำสวนโดยทั่วไป เช่น ทรงปลูกป่าตาลขึ้น และใช้ป่าตาลนั้นเป็นสถานที่ให้พระสงฆ์แสดงธรรมในวันธรรมสวนะ และเป็นที่เสด็จออกว่าราชการในวันปกติ อันเป็นพระบรมราโชบายที่จะอบรมพสกนิกรให้มีนิสัยรักป่า รักสวน และรักการปลูกสร้างไปด้วยในตัว

พ.ศ. 1893 กรมนา

หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านกิจกรรมทางการเกษตร เริ่มมีปรากฏชัดในสมัยกรุงศรีอยุธยา (เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 1893) นั่นคือ กรมนา ซึ่งเป็นกรมหนึ่งในการปกครองแบบจตุสดมภ์ อันประกอบด้วย กรมเมือง กรมวัง กรมคลัง และกรมนา กรมในจตุสดมภ์นั้น มีความหมายเช่นเดียวกับกระทรวงในสมัยโบราณ

ดังนั้น ในประกาศและพระราชบัญญัติเก่า ๆ จึงมีเรียก กรมเกษตราธิการ กระทรวงนา กระทรวงเกษตราธิการ ซึ่งหมายถึงกรมนาในจตุสดมภ์นั่นเอง โดยมีขุนเกษตราธิบดี ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกรมนา ต่อมาในรัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1991-2031) ได้พระราชทานนามเสนาบดีจตุสดมภ์ใหม่ โดยให้เสนาบดีกรมนาเป็นพระเกษตราธิบดี และในพระราชพงศาวดารต่อ ๆ มา ปรากฏนามเสนาบดีกรมนาในพระธรรมนูญตรากระทรวง พ.ศ. 2178 ในแผ่นดินพระเจ้าปราสาททองว่า เจ้าพระยาพลเทพเสนาบดีศรีไชยนพรัตน์เกษตราธิบดี อภัยพิริยบรากรมพาหุ ซึ่งใช้นามนี้มาโดยตลอดจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เข้าสู่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 4 ได้ทรงแก้ไขนามเจ้าพระยาพลเทพใหม่ว่า เจ้าพระยาพลเทพ สรรพพลเสพย์เสนาบดี ศรีพิไชยราชมหัยสวรรย์ อเนกานันตธัญญาหารพิจารณ์ปฏิพัทธ์ นพรัตน์มุรธาธร มหิศรสมุหเชษฐ์เกษตราธิบดี อภัยพิริยบรากรมพาหุ ด้านบทบาทหน้าที่ของกรมนา มีหลักฐานปรากฏครั้งแรกในกฎหมายลักษณะเบ็ดเสร็จ ซึ่งตราขึ้นในแผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) แห่งกรุงศรีอยุธยา ตามพระราชกฤษฎีกามีบทบัญญัติมาตราต่าง ๆ ให้กรมนามีหน้าที่ป้องกันและระงับข้อพิพาทของราษฎรเกี่ยวกับเรื่องข้าว พืชผลในไร่นา และสัตว์พาหนะ

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด
หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

ซึ่งนับเป็นการบำรุงการเกษตรที่สำคัญประการหนึ่ง กรมนามีบทบาทมากขึ้นในพระธรรมนูญตรากระทรวง ซึ่งตราขึ้นในแผ่นดินพระเจ้าปราสาททอง แห่งกรุงศรีอยุธยา ให้กรมนามีหน้าที่คิดจัดการที่ดินที่รกร้างว่างเปล่าให้กลับมามีประโยชน์มากขึ้น จัดการเกี่ยวกับการชลประทานและสัตว์พาหนะ เก็บหางข้าวขึ้นฉางหลวง ซึ่งเป็นราชการสำคัญ จัดการเกี่ยวกับการพระราชทานที่ดิน ระงับการวิวาทในเรื่องที่ดิน รวมถึงตั้งกรมการนาออกไปประจำอยู่ตามหัวเมืองต่างๆ เพื่อรักษาการดังกล่าวข้างต้น พร้อมทั้งระบุถึงตราประจำตำแหน่งเจ้าพระยาพลเทพทั้ง 9 ดวงนั้น ให้ใช้สำหรับหน้าที่ที่แตกต่างกัน จนเข้าสู่รัชสมัยรัชกาลที่ 5 หน้าที่ของกรมนามีปรากฏอยู่ว่า ตำแหน่งราชการกรมนานี้มีพนักงานที่จะต้องตั้งข้าหลวงเสนาออกเดินรังวัด ประเมินนาของราษฎร เก็บเงินค่านาเป็นราชทรัพย์ของหลวง และระงับข้อพิพาทของราษฎรที่เกี่ยวกับเรื่องที่นา ซื้อข้าวขึ้นคงฉางหลวงสำหรับพระนคร และจ่ายข้าวเป็นเสบียงในราชการทั่วไป

พ.ศ. 2435 กระทรวงเกษตรพนิชการ

ในต้นรัชกาลที่ 5 เป็นยุคของการเริ่มปรับปรุงส่วนราชการ และจัดตั้งกระทรวงต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้การดำเนินการไปสู่ความเจริญก้าวหน้า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับการปรับปรุงเป็นครั้งแรกในยุคนี้เช่นกัน โดยปรับปรุงจากกระทรวงเกษตราธิการ (กรมนา) เป็นกระทรวงเกษตรพนิชการ หน้าที่ของกระทรวงเกษตรพนิชการนี้ ได้เพิ่มบทบาทด้านการบำรุงส่งเสริมการกสิกรรมขึ้นเป็นครั้งแรก นอกเหนือจากหน้าที่เดิมของกรมนาที่เกี่ยวข้องกับที่นา ภาษีอากร และการจัดหาเสบียงอาหารเป็นหลัก รวมทั้งมีการขยายงานกว้างออกไป เช่น การตั้งเจ้าพนักงานการทำแร่ในหัวเมืองต่างๆ การขุดคูคลอง การจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งมีการจัดทำร่วมกับกรมแผนที่ ขยายการทำแผนที่รังวัดรายละเอียดขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อการจัดทำโฉนดที่ถูกต้องไว้เป็นหลักฐาน นอกจากนี้ยังดำเนินการเกี่ยวกับการชั่ง ตวง วัด รวมไปถึงการเก็บค่านา การจัดการสัตว์พาหนะ การจัดสิ่งของออกไปตั้งแสดงในพิพิธภัณฑ์ที่สหรัฐอเมริกา และการจัดการน้ำอุดหนุนสำหรับการทำนาและการเพาะปลูก ตลอดจนการจัดตั้งกองกสิกรรมขึ้น เพื่อทำหน้าที่ตรวจการต่างๆ แล้วนำเสนอรายงานต่อกระทรวง ต่อมาใน พ.ศ. 2439 กระทรวงเกษตรพนิชการ ย้ายไปเป็นกรมเกษตรากร ในสังกัดกระทรวงพระคลัง และในปีเดียวกันนี้ได้มีการสถาปนากรมป่าไม้ขึ้น แต่อยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. 2441 กระทรวงเกษตราธิการ

ใน พ.ศ. 2441 มีการประกาศตั้งกรมเกษตรากรขึ้นเป็นกระทรวงเกษตราธิการเช่นเดิมและย้ายกรมเกษตรากร กรมแผนที่ และกรมแร่กลับมาอยู่ในสังกัดตามเดิมด้วย หน้าที่ของกระทรวงเกษตราธิการ แบ่งออกเป็นงานดูแลและส่งเสริมการเกษตรด้านต่าง ๆ อาทิ

1. งานด้านการชลประทาน มีการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือกับรัฐบาลประเทศเนเธอร์แลนด์ในการพิจารณาวางโครงการชลประทานในประเทศไทย และจัดตั้งกรมคลองขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2445 เพื่อทำการตรวจระดับพื้นที่สำหรับการชลประทานโครงการที่สำคัญ ได้แก่ สกีมชัยนาท หรือโครงการเขื่อนเจ้าพระยาในปัจจุบัน ต่อมามีการยกกรมคลองไปขึ้นอยู่กับกระทรวงโยธาธิการ และเปลี่ยนชื่อเป็นกรมทาง ทำหน้าที่สร้างเส้นทางคมนาคมทางบก และทางน้ำ ส่วนการสร้างคลองเพื่อประโยชน์ด้านการเพาะปลูกให้อยู่ในหน้าที่ของเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ และต่อมามีการรวมกิจการของกรมคลองเก่า โดยเปลี่ยนชื่อเป็นกรมทดน้ำ และเปลี่ยนมาเป็นกรมชลประทาน เมื่อ พ.ศ. 2470 ตามลำดับ
2. งานด้านการเพาะปลูก ให้ความสำคัญในเรื่องของไหมก่อน โดยร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญจากประเทศญี่ปุ่นในการทดลองเพาะเลี้ยงไหม และเผยแพร่วิธีการเลี้ยงไหมให้กับคนไทย และจัดตั้งกรมช่างไหมขึ้นมาดูแล ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นกรมเพาะปลูกใน พ.ศ. 2451 มีการจัดการประกวดพันธุ์ข้าวทั่วราชอาณาจักรขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2453 ในงานแสดงกสิกรรมและพานิชการ
3. งานด้านการปศุสัตว์ มีการดำเนินการต่างๆ เช่น สร้างสถานีผสมพันธุ์สัตว์ ส่งเสริมและให้คำแนะนำแก่ประชาชนทั่วไปในการเลี้ยงสุกร เป็ด ไก่ รวมถึงจัดตั้งโรงเรียนสัตวแพทย์ขึ้นในกรมเพาะปลูก เมื่อ พ.ศ. 2457 เพื่อดำเนินการป้องกันโรคระบาดในสัตว์เลี้ยง พ.ศ. 2464 ได้โอนกรมป่าไม้จากกระทรวงมหาดไทยมาสังกัดกระทรวงเกษตราธิการ และจัดตั้งกรมรักษาสัตว์น้ำขึ้นอีกกรมหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. 2468 นอกจากนี้ ได้รวมกรมแผนที่ กรมราชโลหกิจ และภูมิวิทยา ในสังกัดกระทรวงมหาดไทยตั้งขึ้นเป็นกรมทะเบียนที่ดินด้วย

พ.ศ. 2475 กระทรวงเกษตรพาณิชยการ

เมื่อ พ.ศ. 2475 กระทรวงเกษตราธิการ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงคมนาคม ได้รวมเข้าเป็นกระทรวงเกษตรพาณิชยการ โดยย้ายกรมทะเบียนที่ดิน กรมรังวัดที่ดิน กรมป่าไม้ และกรมราชโลหกิจจากกระทรวงเกษตราธิการไปขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย หลังจากที่มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2475 ได้ระบุให้มีตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ ขึ้นแทนตำแหน่งเสนาบดี และเปลี่ยนตำแหน่งปลัดทูลฉลองเป็นปลัดกระทรวงในเวลาต่อมา

พ.ศ. 2476 กระทรวงเศรษฐการ

ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงเกษตรและกรม พ.ศ. 2476 เปลี่ยนนามกระทรวงเกษตรพาณิชยการเป็นกระทรวงเศรษฐการ พร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อกรมตรวจกสิกรรมเป็นกรมเกษตร กรมรักษาสัตว์น้ำเป็นกรมประมง ส่วนกรมป่าไม้ กรมทะเบียนที่ดิน กรมรังวัดที่ดิน และกรมราชโลหกิจ ซึ่งขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทยนั้นได้โอนกลับมาอยู่ในสังกัดตามเดิม โดยรวมกรมทะเบียนที่ดินและกรมรังวัดที่ดินเข้าด้วยกันเป็นกรมที่ดิน นอกจากนั้น มีการเปลี่ยนนามเกษตรมณฑล และเกษตรจังหวัดเป็นเจ้าพนักงานที่ดินมณฑล และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดตามลำดับ กระทรวงเศรษฐการในสมัยนั้น ให้ความสำคัญกับหน้าที่ด้านการเกษตรเป็นอันดับแรก จึงใช้ตราพระพิรุณทรงนาค ซึ่งเป็นตราใหญ่ประจำตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการอยู่ก่อนแล้ว มาเป็นตราประจำตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการด้วย จากนั้น เมื่อมีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2477 ได้แยกกระทรวงเกษตราธิการออกจากกระทรวงเศรษฐการ ตั้งเป็นอีกกระทรวงหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตรเป็นสำคัญ

พ.ศ. 2478 กระทรวงเกษตราธิการ

กระทรวงเกษตราธิการ จัดตั้งขึ้นใหม่อีกครั้งเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2478 ซึ่งต่อมามีการแยกกรมเกษตรและการประมงออกเป็นกรมเกษตร และกรมประมง แยกกรมที่ดินและราชโลหกิจเป็นกรมที่ดินขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย และกรมราชโลหกิจขึ้นอยู่กับกระทรวงการเศรษฐกิจ แยกกองสัตวบาลและกองสัตวลักษณ์ออกจากกรมเกษตร จัดตั้งเป็นกรมใหม่คือ กรมปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ และได้มีการสถาปนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ขึ้นที่กรุงเทพมหานคร ใน พ.ศ. 2486

พ.ศ. 2495 กระทรวงเกษตร

สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เปลี่ยนนามกระทรวงเกษตราธิการเป็นกระทรวงเกษตร พร้อมทั้งเปลี่ยนนามกรมเกษตรเป็นกรมกสิกรรม และกรมปศุสัตว์ และสัตว์พาหนะเป็นกรมการปศุสัตว์ ตลอดจนก่อตั้งกรมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ขึ้นอีกกรมหนึ่ง ซึ่งต่อมาได้โอนไปอยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากนั้น ได้แยกกรมสหกรณ์ออกมาเพื่อสถาปนาเป็นกระทรวงใหม่คือ กระทรวงการสหกรณ์ เมื่อ พ.ศ. 2495 จากนั้น มีการแยกกองการข้าวและทดลองในกรมการกสิกรรมออกไปตั้งเป็นกรมใหม่คือกรมการข้าว พร้อมทั้งเปลี่ยนกรมการกสิกรรมเป็นกรมกสิกรรม กรมการประมงเป็นกรมประมง และกรมการปศุสัตว์เป็นกรมปศุสัตว์ เมื่อมีการตั้งกระทรวงพัฒนาแห่งชาติขึ้นใหม่กรมชลประทาน และกองการกสิกรรมเคมี จึงย้ายไปสังกัดที่กระทรวงใหม่นี้ด้วย นอกจากนี้ ยังได้จัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตรขึ้น เพื่อสนองนโยบายในการส่งเสริมการเกษตรของประเทศให้เจริญก้าวหน้า และจัดตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) โดยรวมทุนกับประเทศเดนมาร์คในการจัดตั้งฟาร์มโคนมและศูนย์อบรมขึ้นด้วย

พ.ศ. 2505 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในวันที่ 1 ตุลาคม 2505 มีประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ให้ยุบกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติโดยโอน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมชลประทาน และกรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมชลประทาน และกรมพัฒนาที่ดิน มาอยู่ในสังกัดกระทรวงเกษตร และเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น " กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ " ที่ใช้มาถึงปัจจุบัน ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ มีการจัดตั้งกรมวิชาการเกษตรซึ่งรวมกรมกสิกรรมและกรมการข้าวเข้าด้วยกัน ตามนโยบาย ที่จะปรับปรุงระเบียบการบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการรวมหน่วยงานที่ปฏิบัติงานคล้ายคลึง กันเข้าเป็นกรมเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในด้านการผลิตและการตลาดเป็นสำคัญ การจัดตั้งสำนักงานปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรมเพื่อกระจายที่ดินให้แก่เกษตรกร ผู้เช่าหรือผู้ไร้ที่ดินให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือเป็นของสถาบันเกษตรกร รวมถึงกลุ่มสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ ด้วย เพื่อการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์ การจัดระบบการผลิต การจัดจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร ซึ่งเป็นการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคม ให้กับเกษตรกร การจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ตามประกาศกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545 ได้กำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตร การเศรษฐกิจการเกษตร การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การชลประทาน การประมง การปศุสัตว์ การป่าไม้ การพัฒนาที่ดิน และการสหกรณ์ ประกอบด้วยส่วนราชการ 14 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมชลประทาน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ พร้อมทั้งรับผิดชอบรัฐวิสาหกิจอีก 7 แห่ง ได้แก่ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ องค์การสวนยาง สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสะพานปลา องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย และบริษัท ไม้อัดไทย จำกัด ในปี พ.ศ. 2546 มีพระราชกฤษฎีกา โอนกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปเป็นกรมป่าไม้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตรกรรม การจัดหาแหล่งน้ำและพัฒนาระบบชลประทาน ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ส่งเสริมและพัฒนาระบบสหกรณ์ รวมตลอดทั้งกระบวนการผลิตและสินค้าเกษตรกรรม และราชการอื่นที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกอบด้วยส่วนราชการ 13 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมชลประทาน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร แห่งชาติ พร้อมทั้งรับผิดชอบรัฐวิสาหกิจอีก 5 แห่ง ได้แก่ องค์การสวนยาง สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสะพานปลา องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร

และองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศภายในปีพ.ศ. 2570

พันธกิจ

1. ผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์สู่การปฏิบัติในทุกระดับให้เกิดผลสัมฤทธิ์
2. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐของกระทรวง

วัฒนธรรม " HOPE "

มีคุณธรรม สร้างสรรค์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง รับผิดชอบร่วมกัน

"HOPE"

H	: Honesty	:	มีคุณธรรม
O	: Ownership	:	รับผิดชอบร่วมกัน
P	: Prompt to change	:	พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
E	: Establish	:	สร้างสรรค์

เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน

1. ศักยภาพในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการเกษตรและสหกรณ์เพิ่มขึ้น
2. เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้

ภารกิจและอำนาจหน้าที่

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์ แปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากรและบริหารราชการทั่วไปของกระทรวงที่มิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ รวมทั้ง กำกับและเร่งรัดตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเพื่อเสนอแนะรัฐมนตรีสำหรับใช้ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของกระทรวง
2. พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารของกระทรวง
3. แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการ โครงการ และโครงการพิเศษ
4. ดำเนินการและประสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวกับกิจการด้านการเกษตรต่างประเทศ
5. ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง
6. กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและพัฒนาบุคลากรของกระทรวง

7. ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
8. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารงานและการบริการ รวมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลสารนิเทศด้านการเกษตร
9. ดำเนินการบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน
10. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ที่มา :

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ (ฉบับที่ 1) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนที่ 6 ก 27 มกราคม 2552
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ (ฉบับที่ 2) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนที่ 98 ก 28 ธันวาคม 2552
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ (ฉบับที่ 3) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 40 ก 9 พฤษภาคม 2556
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ (ฉบับที่ 4) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 60 ก 5 กรกฎาคม 2556
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ (ฉบับที่ 5) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 141 ตอนที่ 18 ก 1 เมษายน 2567

<u>ประเด็นการพัฒนา</u>

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ผลักดันภารกิจ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของกระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์

เป้าหมาย

เป้าหมายที่ 1 ศักยภาพในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการเกษตรและสหกรณ์เพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 2 เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้

แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ 1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

แนวทางที่ 2 พัฒนาและสนับสนุนการบูรณาการแผนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพแก่เกษตรกรประสบความสำเร็จ

แนวทางที่ 3 บูรณาการหน่วยงานทุกระดับเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เร่งรัดพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐของกระทรวง

เป้าหมาย

ศักยภาพในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการเกษตรและสหกรณ์เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

พัฒนาระบบอำนวยการและบริหารจัดการด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

<u>ค่านิยม</u>

ซื่อสัตย์ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รับฟังความคิดเห็น มุ่งผลสัมฤทธิ์

<u>โครงสร้าง</u>

โครงสร้างองค์กรในสังกัด

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์ แปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากรและบริหารราชการทั่วไปของกระทรวงที่มิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่
ของส่วนราชการใดในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัด ตรวจสอบ และติดตาม
การปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจ
ของกระทรวง

<u>เครื่องหมายราชการและตราสัญลักษณ์สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u>

เป็นรูปวงกลมซ้อนกัน 2 วง ภายในวงกลมชั้นในเป็นพื้นสีเขียว มีลายกระหนกเปลวสีทองกึ่งกลางเป็นรูปพระพิรุณทรงพระภูษาและฉลองพระบาทสีทอง พระหัตถ์ขวาทรงพระขรรค์ ทรงยืนบนหลังนาค ภายในวงกลมชั้นนอกเป็นพื้นสีขาว ด้านบนมีอักษรภาษาไทยสีเขียวเข้มว่า “สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” ด้านล่างมีอักษรภาษาอังกฤษสีเขียวเข้มว่า “OFFICE OF THE PERMANENT SECRETARY FOR MINISTRY OF AGRICULTURE AND COOPERATIVES”

ความหมาย

พระพิรุณ เป็นเทพแห่งน้ำ เป็นที่นับถือกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณว่าเป็นผู้บันดาลให้ฝนตก

นาค เป็นพาหนะของพระพิรุณ และเป็นกำลังของการให้น้ำ

พระพิรุณทรงนาค หมายถึง การเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ประสบผลสำเร็จและประสานพลังบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของภาคการเกษตร

สาระสำคัญแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

4.1 ภาพรวม

4.1.1 วิสัยทัศน์

"เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศภายในปี พ.ศ. 2570"

4.1.2 พันธกิจ

1) ผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์สู่การปฏิบัติในทุกระดับให้เกิดผลสัมฤทธิ์

2) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐของกระทรวง

4.1.3 วัฒนธรรมองค์กร

"มีคุณธรรม รับผิดชอบร่วมกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สร้างสรรค์" (HOPE) โดยมีคำจำกัดความดังนี้

วัฒนธรรม	คำจำกัดความ
H : Honesty มีคุณธรรม	ซื่อสัตย์ มีวินัย มีน้ำใจ ร่วมกันต่อต้านการทุจริต
O : Ownership รับผิดชอบร่วมกัน	มุ่งมั่น ทุ่มเท สามัคคี รวมพลังทุกภาคส่วน มุ่งสู่เป้าหมายองค์กร
P : Prompt to change พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง	พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มุ่งสู่การทำงานที่มีสมรรถนะสูงและเป็นองค์กรที่มีความทันสมัย
E : Establish สร้างสรรค์	กล้าคิด กล้าทำ สร้างสรรค์นวัตกรรมให้กับองค์กร

4.1.4 ค่านิยม

"ซื่อสัตย์ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รับฟังความคิดเห็น มุ่งผลสัมฤทธิ์"

4.1.5 เป้าหมาย

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศ ที่ได้รับการยอมรับจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4.1.6 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ร้อยละความสำเร็จของการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 80)

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

4.2 แผนปฏิบัติราชการ

4.2.1 แผนปฏิบัติราชการด้านการเพิ่มศักยภาพการขับเคลื่อนภารกิจด้านการเกษตร

1) เป้าหมาย

การบริหารและการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงบรรลุเป้าหมายและเป็นที่ยอมรับจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

2.1) ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานในภารกิจระดับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 90)

2.2) ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการให้บริการของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 60)

2.3) ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการกองทุนในกำกับดูแลของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 85)

2.4) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาอาชีพจังหวัดชายแดนใต้มีรายได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 5)

2.5) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริน้อมนำแนวทางพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริง (ร้อยละ 75)

2.6) ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินการทบทวน ติดตาม ผลักดันและเร่งรัดการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตร (ร้อยละ 80)

2.7) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูงมีรายได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 5)

3) แนวทางการพัฒนา

3.1) พัฒนาโครงสร้างรองรับการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์

3.2) พัฒนาระบบ กลไกการบริหารนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์

3.3) เพิ่มการใช้องค์ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการวางแผนและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์

3.4) พัฒนาวิธีการสื่อสารที่เข้าใจง่าย ทันสมัย และหลากหลาย เพื่อสร้างการรับรู้แก่กลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน

3.5) พัฒนาระบบการให้บริการ การอำนวยความสะดวกและการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรเชิงรุก

3.6) แก้ไข ยกเลิก ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตรและสหกรณ์ให้ทันสมัย

3.7) ส่งเสริมให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีบทบาทนำและขยายความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์

3.8) พัฒนาการติดตามและประเมินผลให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ

3.9) ยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

4.2.2 แผนปฏิบัติราชการด้านการเพิ่มขีดความสามารถด้านการเกษตรต่างประเทศ

1) เป้าหมาย

เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวง

2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

2.1) ร้อยละความสำเร็จในการเป็นศูนย์กลางด้านการเกษตรต่างประเทศ (ร้อยละ 80)

2.2) ร้อยละความพึงพอใจของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงในการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางด้านการเกษตรต่างประเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 80)

3) แนวทางการพัฒนา

3.1) เพิ่มศักยภาพการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรต่างประเทศ

3.2) เสริมสร้างความร่วมมือเครือข่ายด้านการเกษตรต่างประเทศ

3.3) พัฒนากลไกและศักยภาพของบุคลากรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนนโยบายและงานด้านการเกษตรต่างประเทศ

3.4) สนับสนุนและผลักดันการค้าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยให้แข่งขันได้ในเวทีโลก

3.5) พัฒนาระบบฐานข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลด้านการเกษตรต่างประเทศ

4.2.3 แผนปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

1) เป้าหมาย

พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

2.1) จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น (7 ล้านไร่)

2.2) เกษตรกรมีการนำความรู้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรที่สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไปปฏิบัติใช้ (ร้อยละ 70)

2.3) เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่ผลิตสมุนไพร เข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ (ร้อยละ 10)

3) แนวทางการพัฒนา

3.1) กำหนดนโยบาย ทิศทาง เป้าหมายการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.2) พัฒนาและสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนทั้งในและต่างประเทศ

3.3) พัฒนาชุดความรู้ต้นแบบ (best model) และสื่อสารสร้างการรับรู้การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนสู่กลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพ (Smart Farmer, Young Smart Farmer) ผ่านเวทีวิชาการ ชุดองค์ความรู้ และสื่อสังคมออนไลน์

3.4) พัฒนาระบบฐานข้อมูลและบริหารจัดการฐานข้อมูลเกษตรกรรมยั่งยืน

3.5) ยกระดับคุณภาพการผลิตสมุนไพรเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือ เกษตรอินทรีย์

3.6) ส่งเสริม/สนับสนุนความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อภาคการเกษตร และทักษะในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรที่สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

4.2.4 แผนปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลขับเคลื่อนภาคการเกษตร

1) เป้าหมาย

1.1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการบริหารจัดการเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ

1.2) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ในการขับเคลื่อนภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

2.1) ระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ระดับ 5)

2.2) ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 80)

2.3) ร้อยละความสำเร็จในการจัดหาเครื่องมือสำหรับการจัดทำระบบการแสดงผลและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ข้อมูลเชิงพื้นที่ด้วยระบบภูมิสารสนเทศ สำหรับการประมวลผลข้อมูลด้านการเกษตรสำหรับศูนย์ข้อมูลกลาง (MOAC Data Center) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 100)

2.4) ร้อยละความสำเร็จในการดำเนินโครงการจัดหาระบบบริหารจัดการไฟล์เพื่อเก็บข้อมูลเอกสารให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ (ร้อยละ 85)

2.5) ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 80)

3) แนวทางการพัฒนา

3.1) นำเสนอทิศทาง นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลขับเคลื่อนภาคการเกษตร

3.2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบการปฏิบัติงานตามการออกแบบสถาปัตยกรรมองค์กร

3.3) ผลักดันการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศให้เป็นเอกภาพ

3.4) พัฒนาออกแบบระบบการปฏิบัติการที่ทันสมัยรองรับอนาคต

4.2.5 แผนปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

1) เป้าหมาย

1.1) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีสัดส่วนบุคลากรที่เหมาะสมในแต่ละภารกิจทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และเป็น Smart Officer

1.2) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรรองรับทดแทนตำแหน่งที่สำคัญ

1.3) บุคลากรเป็นคนดี มีทักษะทันสมัย มีความสามารถที่หลากหลาย มีความเชี่ยวชาญในงานและมีทักษะขีดความสามารถในการปฏิบัติงานและก้าวทันการเปลี่ยนแปลง

1.4) บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์กร

2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

2.1) ร้อยละของบุคลากรที่ผ่านเกณฑ์ Smart Officer (ร้อยละ 4 ต่อปี)

2.2) ร้อยละของอัตราว่างของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ไม่เกินร้อยละ 5)

2.3) ร้อยละความสำเร็จของการเตรียมบุคลากรเพื่อทดแทนตำแหน่งที่สำคัญ (ร้อยละ 80)

2.4) ร้อยละความผูกพันของบุคลากรที่มีต่อองค์กร (ร้อยละ 80)

3) แนวทางการพัฒนา

3.1) ยกระดับบุคลากรให้เป็น Smart Officer

3.2) พัฒนาบุคลากรให้มีทักษะด้านความรู้ (Hard Skills)

3.3) พัฒนาบุคลากรให้มีทักษะด้านอารมณ์ (Soft Skills)

3.4) พัฒนาศักยภาพนักบริหาร

3.5) บรรจุบุคลากรที่มีคุณสมบัติเป็น “คนพันธุ์ใหม่” ทดแทนอัตราเกษียณ

3.6) พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

3.7) พัฒนาวัฒนธรรมและค่านิยมมุ่งผลสัมฤทธิ์

3.8) ส่งเสริมให้บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์กร

4.2.6 แผนปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์กร

1) เป้าหมาย

1.1) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรที่ดีตามมาตรฐานที่หน่วยงานกลางกำหนด

1.2) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาลเป็นที่ยอมรับจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

2.1) ร้อยละความสำเร็จในการวางระบบการพัฒนาสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นระบบราชการ 4.0 (ร้อยละ 100)

2.2) ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (85 คะแนนขึ้นไป) ร้อยละ 100 (22 หน่วยงาน)

3) แนวทางการพัฒนา

3.1) ปรับโครงสร้างและระบบกลไกการขับเคลื่อนนโยบายของ สป.กษ. ให้รองรับการเป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.2) สงเสริมและขับเคลื่อนการพัฒนาการบริหารจัดการของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณให้เป็น ระบบราชการ 4.0

3.3) พัฒนาปรับปรุงกระบวนงานตามความต้องการความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.4) พัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบ การป้องกันการทุจริตและการประพฤติมิชอบ

3.5) เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.6) พัฒนาการอำนวยการและสนับสนุนการดำเนินงานของผู้บริหารและหน่วยงานในสังกัด สป.กษ.

3.7) เสริมสร้างให้บุคลากรภายในสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน

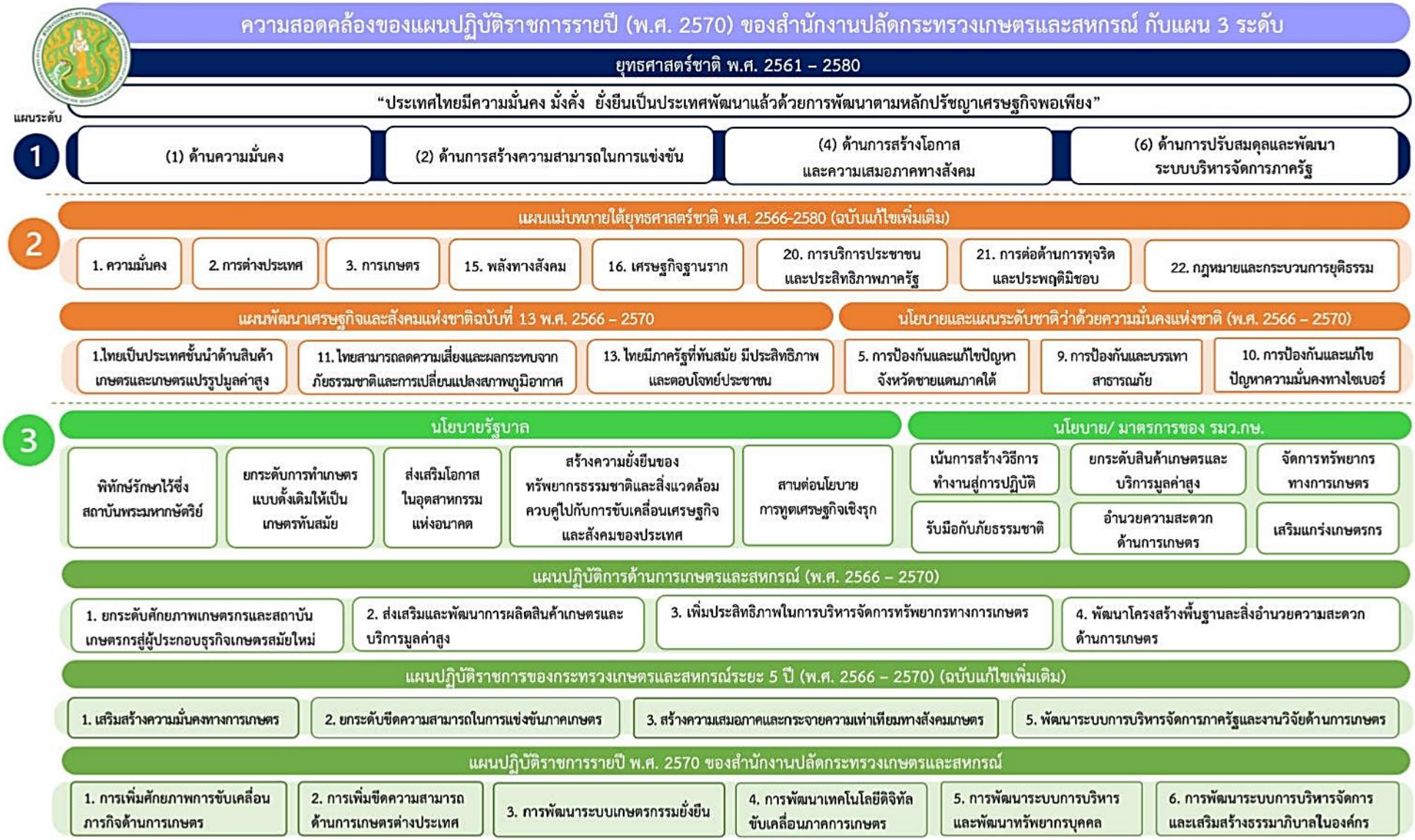
ความสอดคล้องของแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับแผน 3 ระดับ
ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580
“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”
แผนระดับ
1
(1) ด้านความมั่นคง
(2) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
(4) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
(6) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ
2
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566-2580 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
1. ความมั่นคง
2. การต่างประเทศ
3. การเกษตร
15. พลังทางสังคม
16. เศรษฐกิจฐานราก
20. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ
21. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
22. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570
1.ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
11. ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
13. ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน
นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570)
5. การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
9. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
10. การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์
3
นโยบายรัฐบาล
พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์
ยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัย
ส่งเสริมโอกาสในอุตสาหกรรมแห่งอนาคต
สร้างความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
สานต่อนโยบายการทูตเศรษฐกิจเชิงรุก
นโยบาย/ มาตรการของ รมว.กษ.
เน้นการสร้างวิธีการทำงานสู่การปฏิบัติ
ยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง
จัดการทรัพยากรทางการเกษตร
รับมือกับภัยธรรมชาติ
อำนวยความสะดวกด้านการเกษตร
เสริมแกร่งเกษตรกร
แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. 2566 – 2570)
1. ยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบธุรกิจเกษตรสมัยใหม่
2. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง
3. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร
4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตร
แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
1. เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร
2. ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร
3. สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร
แผนปฏิบัติราชการรายปี พ.ศ. 2570 ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
1. การเพิ่มศักยภาพการขับเคลื่อนภารกิจด้านการเกษตร
2. การเพิ่มขีดความสามารถด้านการเกษตรต่างประเทศ
3. การพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
4. การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลขับเคลื่อนภาคการเกษตร
5. การพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล
6. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์กร

ความรู้เกี่ยวกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วิสัยทัศน์

" เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้น "

พันธกิจ

1. ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง
2. พัฒนาเศรษฐกิจภาคการเกษตรและสหกรณ์ให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ
3. วางแผนการผลิตด้วยหลักการตลาดนำการผลิต
4. บริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง
6. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
7. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรและสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ค่านิยมองค์การ "MOAC"

M	=	Morality	มีคุณธรรม
O	=	Openness	ตรงไปตรงมา
A	=	Accountability	ตรวจสอบได้
C	=	Creativity	มีความสามารถในการสร้างสรรค์

เป้าประสงค์

เป้าประสงค์ คือ เกษตรกรมีรายได้อย่างน้อย 97,860 บาท ภายในปี 2565 โดย

(1) เกษตรกรกินดีอยู่ดี มีทักษะ และความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพ

(2) ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตร

(3) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมภาคการเกษตร

(4) การเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(5) การบริหารจัดการภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เป้าหมาย

(1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น

(2) ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

(3) รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและต่อเนื่อง

(4) ความมั่นคงด้านน้ำทางการเกษตรของประเทศเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด

(1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.8

(2) ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.2

(3) เกษตรกรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

(4) พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าปีละ 350,000 ไร่

กลยุทธ์

กลยุทธ์ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร

กลยุทธ์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

ภารกิจกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเกษตรกรรม การจัดหาแหล่งน้ำและพัฒนาระบบชลประทาน ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ส่งเสริมและพัฒนาระบบสหกรณ์ รวมตลอดทั้งกระบวนการผลิตและสินค้าเกษตรกรรม และราชการอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่มา :

- พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 18
- พระราชกฤษฎีกาโอนกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปเป็นกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงอำนาจหน้าที่และกิจการ ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาตรา 18

โครงสร้างส่วนราชการ

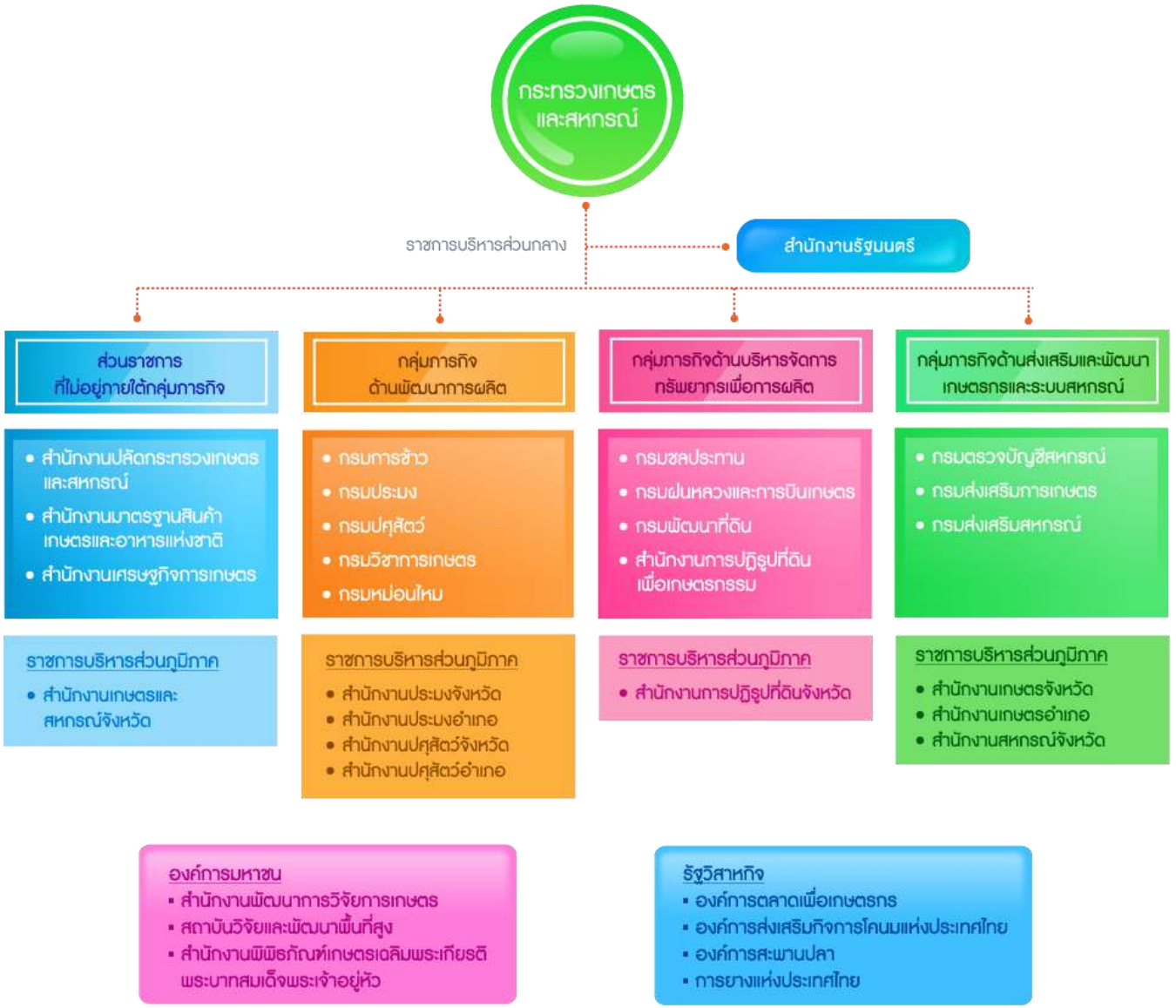

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

1) ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2) เสริมสร้างความภาคภูมิใจ และความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร
3) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
4) พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
5) สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

1) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
2) ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
3) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
4) จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร
5) เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
6) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน
7) สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
8) ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม

1) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
2) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
3) ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

1) ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
2) ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
4) บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
5) สร้างภูมิคุ้มกันการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

1) พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการทำงาน
2) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ นโยบายและภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแนวทางการดำเนินงานด้านนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

1. ข้อใดกล่าวถึงภารกิจสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ครอบคลุมที่สุด
   ก. ดูแลเฉพาะการผลิตพืชและปศุสัตว์
   ข. ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร การจัดการทรัพยากรเพื่อการเกษตร และระบบสหกรณ์
   ค. กำหนดนโยบายการค้าระหว่างประเทศเป็นหลัก
   ง. ควบคุมราคาสินค้าอุปโภคบริโภคทุกประเภท

เฉลย ข. ข้อ ข. ครอบคลุมภารกิจหลักทั้งหมดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่

- การส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร : ดูแลด้านการผลิตทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง
- การจัดการทรัพยากรเพื่อการเกษตร : ดูแลเรื่องดิน น้ำ (การชลประทาน) และปัจจัยการผลิต
- ระบบสหกรณ์ : พัฒนาและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและระบบสหกรณ์ทั่วประเทศ

2. หน่วยงานใดมีบทบาทเป็นศูนย์กลางในการประสานการบริหารราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
   ก. กรมชลประทาน ข. กรมส่งเสริมการเกษตร
   ค. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
   ง. กรมส่งเสริมสหกรณ์

เฉลย ค. สำนักงานปลัดกระทรวงของทุกกระทรวงมีหน้าที่หลักทางกฎหมายในการเป็นศูนย์กลางประสานงานอำนวยการ กำหนดแนวทางการบริหารราชการทั่วไป วางแผนยุทธศาสตร์และดูแลงานสารบรรณ งานงบประมาณ งานกฎหมาย รวมถึงการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวง (กรมต่าง ๆ) และหน่วยงานภายนอกกระทรวง

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

3. หากรัฐบาลต้องการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรดำเนินการในลักษณะใดมากที่สุด

ก. เพิ่มปริมาณการผลิตให้มากที่สุดโดยไม่คำนึงถึงตลาด

ข. ลดการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนของรัฐ

ค. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตควบคู่กับตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่ม

ง. จำกัดการรวมกลุ่มของเกษตรกร

เฉลย ค. การยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ต้องใช้หลัก "การตลาดนำการผลิต" และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาราคาสินค้าตกต่ำเนื่องจากสินค้าล้นตลาดได้

4. ข้อใดเป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับ “ความมั่นคงทางอาหาร” ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มากที่สุด

ก. ส่งเสริมให้ประเทศมีการผลิตอาหารที่เพียงพอ มีคุณภาพ และมีความปลอดภัย

ข. ส่งเสริมการนำเข้าสินค้าเกษตรทุกประเภท ค. ลดจำนวนเกษตรกรภายในประเทศ

ง. ควบคุมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

เฉลย ก. ความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) ตามหลักสากลครอบคลุมเรื่องการมีอาหารเพียงพอต่อการบริโภค ประชาชนเข้าถึงได้ อาหารมีความปลอดภัย มีคุณภาพตามหลักโภชนาการ และมีความเสถียรภาพ การส่งเสริมการผลิตภายในประเทศให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยจึงเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในบทบาทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

5. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ก. เป็นหน่วยงานหลักในการก่อสร้างเขื่อนทุกแห่ง

ข. เป็นหน่วยงานหลักในการตรวจรักษาโรคสัตว์

ค. เป็นศูนย์กลางการบริหาร ประสาน และขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวง

ง. เป็นหน่วยงานจัดเก็บภาษีสินค้าเกษตร

เฉลย ค. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการเป็นอำนวยการ ศูนย์กลางการบริหารราชการทั่วไป แปลงนโยบายของรัฐมนตรีไปสู่การปฏิบัติ ประสานงานระหว่างกรมต่าง ๆ ในกระทรวงและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรของประเทศ

6. บุคคลใดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง

ก. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ข. ปลัดกระทรวง

ค. อธิบดี ง. ผู้ว่าราชการจังหวัด

เฉลย ข. ปลัดกระทรวง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ปลัดกระทรวง คือ ผู้บังคับบัญชาข้าราชการประจำสูงสุดของกระทรวง และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงโดยตรง มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงและภาพรวมของกระทรวง

7. หากมีนโยบายเกษตรที่ต้องดำเนินการพร้อมกันหลายจังหวัด หน่วยงานใดมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงนโยบายของกระทรวงกับการปฏิบัติในระดับพื้นที่

ก. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ข. กระทรวงการต่างประเทศ

ค. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ง. สำนักงานศาลยุติธรรม

เฉลย ก. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกระทรวงในระดับภูมิภาค มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยง นำนโยบาย แปลงยุทธศาสตร์ของกระทรวงไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ตลอดจนบูรณาการและประสานงานร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ และผู้ว่าราชการจังหวัด

8. ข้อใดสะท้อนบทบาท “การบูรณาการ” ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดีที่สุด

ก. แต่ละกรมกำหนดนโยบายโดยไม่ต้องประสานกัน

ข. ประสานหน่วยงานในสังกัดให้ดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายร่วมกัน

ค. ยกเลิกแผนพัฒนาการเกษตรระดับพื้นที่

ง. ให้หน่วยงานส่วนกลางดำเนินงานทั้งหมดโดยไม่ใช้ข้อมูลจังหวัด

เฉลย ข. การบูรณาการ (Integration) คือ การเชื่อมโยง ทำงานร่วมกัน และประสานความร่วมมือเพื่อไม่ให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน บทบาทสำคัญของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คือ การเป็นศูนย์กลางในการรวบรวม ประสานงานและกำกับทิศทางให้ทุกกรม/หน่วยงานในสังกัด เดินหน้าไปในทิศทางเดียวกันตามนโยบายภาพรวมของกระทรวงและรัฐบาล

9. แนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” สะท้อนหลักการใดมากที่สุด

ก. ผลิตสินค้าให้มากก่อนแล้วค่อยหาตลาด

ข. ใช้ความต้องการของตลาดเป็นข้อมูลกำหนดการผลิต และใช้นวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่า

ค. ลดการใช้เทคโนโลยีในภาคเกษตร

ง. ให้เกษตรกรผลิตสินค้าเพียงชนิดเดียวทั่วประเทศ

เฉลย ข. นโยบาย “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” เป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาภาคการเกษตรยุคใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวใจสำคัญ

- ตลาดนำ : สำรวจความต้องการของตลาด ผู้บริโภค และความต้องการซื้อก่อน เพื่อนำมากำหนดชนิด ปริมาณ และคุณภาพของสินค้าที่จะผลิต (วางแผนก่อนปลูก/เลี้ยง) เพื่อลดปัญหาสินค้าล้นตลาด
- นวัตกรรมเสริม : นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ปรับปรุงคุณภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่ม (แปรรูป/สร้างแบรนด์)
- เพิ่มรายได้ : ผลจากการผลิตตรงความต้องการของตลาดและสินค้ามีมูลค่าสูงขึ้น จะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน

10. การนำระบบเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) มาใช้ สอดคล้องกับแนวทางใดมากที่สุด

ก. การเกษตรแบบดั้งเดิม

ข. การเกษตรที่ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีในการตัดสินใจ

ค. การลดข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่เกษตร ง. การเพิ่มแรงงานคนโดยไม่ใช้เทคโนโลยี

เฉลย ข. เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) หรือเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) คือ รูปแบบการทำเกษตรยุคใหม่ที่เน้น "การบริหารจัดการเชิงพื้นที่แบบจำเพาะ" โดยนำข้อมูล (Data) เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้วิเคราะห์และตัดสินใจ เพื่อให้ใส่ปัจจัยการผลิต (เช่น น้ำ ปุ๋ย ยาพ่น) ได้พอดีกับความต้องการของพืช/สัตว์ ณ เวลาและตำแหน่งนั้น ๆ ช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

เทคโนโลยีที่ใช้ในเกษตรแม่นยำ ได้แก่

- เซนเซอร์ (Sensors) : วัดความชื้น ค่า pH ในดิน หรือสภาพอากาศ
- โดรน (Drones) : บินสำรวจสุขภาพพืช และฉีดพ่นปุ๋ย/ยาแบบแม่นยำ
- ระบบดาวเทียมและ GPS : ระบุพิกัดและทำแผนที่แปลงเกษตร
- IoT & AI : รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และควบคุมการรดน้ำอัตโนมัติ

11. หากเกษตรกรประสบปัญหาต้นทุนสูง แต่ขายสินค้าได้ราคาต่ำ แนวทางใดเหมาะสมที่สุด

ก. เพิ่มการผลิตโดยไม่วิเคราะห์ตลาด ข. ลดประสิทธิภาพการผลิต

ค. ลดต้นทุน เพิ่มผลิตภาพ แปรรูปสร้างมูลค่า และเชื่อมโยงตลาด

ง. หยุดใช้เทคโนโลยีทุกประเภท

เฉลย ค. เมื่อเจอปัญหา "ต้นทุนสูง ราคาขายต่ำ" การแก้ไขที่ยั่งยืนและตรงจุดที่สุด ต้องจัดการทั้งฝั่งขาเข้า (Input) และขาออก (Output) :

- จัดการฝั่งต้นทุน : ลดต้นทุนและเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) เช่น ใช้เทคโนโลยี/เกษตรแม่นยำ เพื่อประหยัดปุ๋ยและน้ำ , บริหารจัดการปัจจัยการผลิตให้มีประสิทธิภาพ
- จัดการฝั่งราคาขาย : แปรรูปสินค้าเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Addition) ทำ Brand และเชื่อมโยงเข้ากับตลาดโดยตรง (เช่น ตลาดออนไลน์ , ตลาดเฉพาะกลุ่ม/Niche Market) เพื่อตัดกลไกพ่อค้าคนกลางและเพิ่มอำนาจการต่อรอง

12. การสนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวเป็นสหกรณ์มีประโยชน์สำคัญอย่างไร

ก. ทำให้เกษตรกรแข่งขันกันเองมากขึ้น

ข. เพิ่มอำนาจต่อรองและสามารถบริหารจัดการการผลิตและการตลาดร่วมกัน

ค. ทำให้รัฐเป็นเจ้าของผลผลิตทั้งหมด

ง. ทำให้เกษตรกรไม่สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง

เฉลย ข. หลักการสำคัญของระบบสหกรณ์และการรวมกลุ่มเกษตรกร คือ การเปลี่ยนจากการทำเกษตรแบบต่างคนต่างทำ มาเป็นการ "ร่วมกันซื้อ ร่วมกันผลิต และร่วมกันขาย" ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์หลัก ดังนี้

- เพิ่มอำนาจการต่อรอง : เมื่อรวมกลุ่มกันซื้อปัจจัยการผลิต (เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์) จะได้ราคาถูกลง และเมื่อรวมกลุ่มกันขายผลผลิต จะมีปริมาณสินค้ามากพอที่จะต่อรองราคากับพ่อค้าหรือผู้ซื้อรายใหญ่ได้
- การบริหารจัดการร่วมกัน : ช่วยให้สามารถแชร์เครื่องจักรกลการเกษตร เทคโนโลยี โรงเก็บ หรือโรงแปรรูปสินค้าร่วมกันได้ ซึ่งช่วยลดต้นทุนต่อหน่วยลงอย่างมาก
- เข้าถึงแหล่งเงินทุนและตลาด : สหกรณ์สามารถเข้าถึงสินเชื่อ อุดหนุนจากภาครัฐ หรือเชื่อมโยงกับช่องทางการตลาดระดับใหญ่ได้ดีกว่าเกษตรกรรายย่อยเดี่ยว ๆ

13. ปัจจัยใดมีแนวโน้มส่งผลต่อภาคเกษตรไทยในอนาคตอย่างสำคัญ

ก. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข. เทคโนโลยีดิจิทัล

ค. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและแรงงานเกษตร

ง. ถูกทุกข้อ

เฉลย ง. ถูกทุกข้อ

ปัจจัยทั้ง 3 ข้อล้วนเป็นแนวโน้มระดับมหภาค (Megatrends) ที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาและปรับตัวของภาคเกษตรไทยในอนาคต :